

ถ้อยแถลงบรรณาธิการ

บทความในฉบับนี้เป็นฉบับที่ 3 ฉบับสุดท้ายของการจัดทำในปีแรกของวารสาร มจร กาญจนปริทรรศน์ ประกอบด้วยบทความ 2 ประเภท คือ 1) บทความวิชาการ 4 เรื่อง และ 2) บทวิจารณ์หนังสือ 2 เรื่อง รายละเอียดของบทความมีดังนี้

บทความที่ 1 เรื่อง **สะท้อนคิดจากการเป็นที่ปรึกษาคุณิณีพนธ์เรื่องบทบาทพระสงฆ์กับการอนุรักษ์ประเพณีแข่งเรือยาวจังหวัดพิจิตร** เขียนโดยมัลลิกา ภูมธนะ พระปลัดระพี พุทธิสาร และดิเรก ด้วงลอย บทความนี้ได้ศึกษาบทบาทพระสงฆ์กับการอนุรักษ์เรือยาวในเขตจังหวัดพิจิตร โดยศึกษาจากเอกสารงานวิจัย การสัมภาษณ์ จากการศึกษาได้พบบทบาทของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม โดยเฉพาะการแข่งขันแข่งเรือยาวที่มีพระสงฆ์เป็นผู้นำและวัดเป็นศูนย์กลางในการทำกิจกรรม บทบาทที่พบเป็นลักษณะของการส่งเสริม การสนับสนุน งบประมาณ สถานที่และการจัดการแข่งขัน โดยมีเป้าหมายเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นให้อยู่คู่กับชาวพิจิตรตลอดไป

บทความที่ 2 เรื่อง **วิธีการสอนประวัติศาสตร์และอาเซียนศึกษา ผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของห้องสมุดโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว จังหวัดสมุทรปราการ** เขียนโดยปิยะดา แพรดำ วัดฤประสงค์ของบทความนี้เพื่อศึกษาวิธีการสอนประวัติศาสตร์และอาเซียนศึกษาของนักเรียนโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว นอกจากจะเป็นการศึกษาจากเอกสาร งานวิจัย สัมภาษณ์แล้ว ยังศึกษาจากการจัดกิจกรรมและสังเกตแบบมีส่วนร่วมของนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า การเรียนการสอนประวัติศาสตร์และอาเซียนศึกษาต้องใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น การสอนด้วยหนังสือและเอกสารผ่านกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ภายในห้องสมุด การสอนด้วยวีดิทัศน์ และสื่อภาพและเสียง การสอนด้วยระบบออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ จากสื่อในระบบออนไลน์ในห้องสมุด การสอนด้วยการทำกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องสมุดและศึกษาพื้นที่เชิงประวัติศาสตร์ชุมชน การสอนด้วยวิธีการเหล่านี้เป็นการบูรณาการเรียนการสอนภายใต้กรอบแนวคิดอาชีวศึกษาและการศึกษาเชิงพื้นที่ เช่น วัดหลวงพ่อโต บางพลี ประเพณีรับบัวบางพลี ชุมชนชาวมอญ ซึ่งทำให้นักเรียนมีประสบการณ์ตรงจากการศึกษานอกพื้นที่

บทความที่ 3 เรื่อง **ชุมชนพหุศาสนากับการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในตำบลช้างคลาน อำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่** เขียนโดยพระใบฎีกาชัชวาลย์ อริยมณี (วนาเฉลิมมาศ) พระครูสมุห์ธนโชติ จิระมโม และประทีป พืชทองกลาง บทความนี้ได้สะท้อนความสมดุลระหว่างความงามทางจิตใจกับความเจริญทางเทคโนโลยีในชุมชนพหุศาสนาในตำบลช้างคลาน จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งอยู่ร่วมกันอย่างสมครสมานสามัคคี ชุมชนช้างคลานประกอบด้วยความเชื่อทางพระพุทธศาสนา ศาสนาคริสต์และศาสนาอิสลาม ทุกศาสนามีหลักคำสอนที่ส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ หล่อหลอมเป็นหนึ่งเดียวกับวัฒนธรรมของชาวล้านนา และยึดมั่นในหลักการหรือวิถีปฏิบัติของแต่ละศาสนาอย่างเคร่งครัด จึงทำให้ชุมชนตำบลช้างคลานเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงศาสนาและศูนย์ทัศนศึกษาเชิงพหุศาสนาที่น่าสนใจอย่างยิ่ง

บทความที่ 4 เรื่อง **ชุมชนโคกพระ: พัฒนาการค้าหม้อดินเผาและการสูญหายของภูมิปัญญาท้องถิ่นในช่วงทศวรรษที่ 2480-2560** เขียนโดยชกร อ่อนท้าว ผาติรัตน์ สานสืบพันธุ์ และธนธณั เทศไธสง ในบทความนี้ได้ศึกษาพัฒนาการการค้าหม้อของคนในชุมชนโคกพระ ตำบลโคกพระ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม และปัจจัยที่ส่งผลให้ชุมชนเลิกผลิตหม้อดินเผา ซึ่งเป็นการศึกษาประวัติศาสตร์จากคำบอกเล่าเป็นหลัก ผลของการศึกษาพบว่า ช่วงทศวรรษที่ 2480-2500 คนในชุมชนผลิตหม้อขายเป็นกิจกรรมรองจาก

การทำนา ต่อมาช่วงทศวรรษที่ 2501-2530 ได้พัฒนาการขายโดยใช้รถล้อเป็นพาหนะ ก่อนปรับเปลี่ยนเป็นรถจักรยานยนต์ และช่วงทศวรรษที่ 2531-2560 คนในชุมชนออกไปขายแรงงานมากขึ้น ส่งผลให้ขาดแรงงานในชุมชน ประกอบกับแหล่งวัตถุดิบเลิกขายดินให้ปั้นหม้อ การปั้นหม้อดินของชุมชนโคกพระจึงทยอยเลิกผลิตหม้อและหม้อดินก็ถูกแทนที่ด้วยหม้อสแตนเลส การศึกษานี้ทำให้พบประวัติศาสตร์ชุมชนที่ทรงคุณค่าในแง่ของการบันทึกความทรงจำภูมิปัญญาท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง

บทความที่ 5 เรื่อง **ชายชราและพระเป็นเจ้าของเขา: การค้นพบจิตวิญญาณของอินเดีย** เขียนโดย พิสุทธิพงศ์ เอ็นดู บทความนี้เป็นบทวิจารณ์หนังสือภาษาอังกฤษ ต้นฉบับเขียนโดยสุธา มูรติ ชาวอินเดีย เป็นหนังสือรวมเรื่องสั้นเชิงเล่าเรื่องจากประสบการณ์จริงของสุธา มูรติ ตีพิมพ์เมื่อปี พ.ศ. 2549 โดยสำนักพิมพ์เพนกวิน แรนดอม เฮาท์ เนื้อหาเป็นเรื่องเล่า 25 เรื่อง พิสุทธิพงศ์ เอ็นดูได้นำเรื่องนี้มาวิจารณ์ในเชิงการใช้ภาษาเพื่อสื่อถึงน้ำเสียงที่สะท้อนอารมณ์และความรู้สึกที่ผู้เขียนได้สอดแทรกผ่านเป็นตัวหนังสือ ไม่ว่าจะเป็นความรู้สึกประทับใจ การประชดประชัน ความรู้สึกเสียใจ ดีใจ ผิดหวัง เป็นต้น อารมณ์ความรู้สึกเหล่านี้พบได้จากการใช้คำคุณศัพท์ ซึ่งถือเป็นกลวิธีการใช้ศาสตร์และศิลป์ด้านภาษาในการถ่ายทอดเรื่องราวของผู้เขียน โดยเฉพาะการใช้ภาษาเพื่อสื่อถึงความรู้สึกประทับใจ การมีความสุขและความรู้สึกเสียใจจะพบมากที่สุด ความรู้สึกประหลาดใจและการประชดประชันจะพบเพียงเล็กน้อย การวิจารณ์หนังสือเรื่องนี้จึงเป็นประโยชน์อย่างมากในแง่ของการศึกษาด้านภาษาศาสตร์และวรรณกรรมร่วมสมัย

บทความที่ 6 เรื่อง **พุทธศาสนวงศ์** เขียนโดยพระมหาเจริญ กตปญโญ (กระพิล่า) และประทีป พิษทองกลาง ต้นฉบับหนังสือเล่มนี้เป็นพระนิพนธ์ในสมเด็จพระญาณสังวร (เจริญ สุวฑฺฒโน) สมเด็จพระสังฆราชสกลมหาสังฆปริณายก พระองค์ที่ 19 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ภายหลังการสิ้นพระชนม์ทรงได้รับการสถาปนาพระอัฐิเป็นสมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณสังวร พระองค์ได้ทรงนิพนธ์หนังสือที่ให้ความรู้ด้านประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา ตลอดถึงความเป็นมาของคณะสงฆ์ธรรมยุตในประเทศไทย หนังสือเล่มนี้มี 8 บท พระมหาเจริญ กตปญโญ (กระพิล่า) และประทีป พิษทองกลาง ได้นำเรื่องนี้มาวิจารณ์ให้เห็นจุดเด่นของหนังสือ เช่น ขนาดตัวหนังสือที่อ่านสบายตา การลำดับเรื่องราวของคณะธรรมยุตที่ทำให้เห็นวิวัฒนาการของคณะสงฆ์อย่างชัดเจน ส่วนจุดด้อย เช่น การใช้คำราชาศัพท์มากทำให้เข้าใจยาก จำนวนเนื้อหายังมีน้อยทำให้ขาดรายละเอียดของเนื้อหาบางประการ

บทความทั้ง 6 ในวารสารฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยด้วยดี เพราะความอนุเคราะห์ของผู้ทรงคุณวุฒิที่พิจารณากลั่นกรองบทความให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ในนามบรรณาธิการวารสารจึงขอขอบพระคุณและอนุโมทนา มา ณ โอกาสนี้ นอกจากนี้ ต้องขอบพระคุณและอนุโมทนากับผู้เขียนทุกรูป/คน ที่ส่งบทความมาร่วมตีพิมพ์ในวารสาร มจร กาญจนปริทรรศน์ หวังว่าบทความทั้งหมดนี้จะเป็นประโยชน์ในแวดวงวิชาการในสายมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ โดยเฉพาะการศึกษาพระพุทธศาสนาทั้งที่เป็นศาสตร์บริสุทธิ์และศาสตร์ประยุกต์เข้ากับศาสตร์ร่วมสมัย จึงขออนุโมทนากับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ช่วยรังสรรค์วารสารวิชาการฉบับนี้อีกครั้ง

พระครูวิโรจน์กาญจนเขต, ดร.
บรรณาธิการบริหาร